

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če so natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Opominski listki, zamudne obresti.

(Iz govorov poslancev dr. Gregorčca pred volilci l. 1892.)

Davkovski eksekutorji spominjajo kmetske ljudi le prepogosto na zadnje leto nekdanje nemško-liberalne veljave, na leto 1878. Od tiste dóbe jih imamo. Njim je naročeno, zaporedoma dregati v nudne davkoplačevalce: naj dajejo cesarju, kar je cesarjevega.

Zemljiščni ali gruntni davek treba vplačevati v mesečnih obrokih. Kdor tega ne stori, vroči mu eksekutor najprvije »opomin«. Ako ta ne pomaga, sledi v 14 dneh rubež in temu, ako se ne plača dolžni davek, neizprosna eksekutivna prodaja. Vse hoče plačano biti: davek, stroški in še — zamudne obresti.

Od opominskih listkov, nemški »Mahnschreiben«, računajo pri vsakih prvih sedmih dneh 5 kr., od vsakih daljnjih sedmih dnij pa 10 kr., to pa le, ako dolg ne presega 10 gld. Toda brž ko dolguješ 11 gld., računajo po 1 gld. 5 kr. ravno tako, kakor če bi dolžen bil davka 50 gld. Kmetiskim poslancem zdelo se je to presilno. Zato so predložili državni zbornici nasvet, naj se v korist kmetiskim davkoplačevalcem svota 1 gld. 5 kr. zniža pri 11—50 gld. dolžnega davka na 20 kr., drugim višje obdačenim pa, in sicer le primeroma, vzviša. Predlog je večina poslancev izročila davkovskemu odseku, naj reč pretuhta in primernih nasvetov državni zbornici predloži.

Finančni minister tirja po svojih davkarijah ves gruntni davek ob določenih obrokih. Ako se ob teh ne vplača, zaračunajo precej občutljivih obrestij ali činzev zavoljo zamude. To so zamudne obresti. Nemci jim pravijo »Verzugszinsen«. Tečejo pa takoj od 15. dneva zatem, ko se je bil izročil eksekutorjev »opomin«. Računali so pa do letos od vsakih 100 gld. vsaki dan po 1½ kr., če je ves letni davek z dokladami vred znašal 50 gld. Prizadeta je tukaj ogromna večina naših kmetovalcev in sicer hujše, nego sami vedo in presoditi morejo, kajti ovih 1½ kr. na dan od 100 gld. dolga ra-

čunjenih pomeni toliko, kakor če bi kakov bogataš od svojih dolžnikov na leto tirjal činza ali obrestij 5,48 % to je 5½ %. Tolikih obrestij niti država več ne plačuje svojim upnikom na državna dolžna pisma. Zato pa ni opravičevati, ako ona vendar-le tako silnih obrestij tirja od itak že preobloženih kmetiskih davkoplačevalcev. Zahtevali smo torej polajšanja. Podpirali so nas tudi nekateri mestni poslanci, n. pr. Mariborski gosp. dr. Kokošinek, kar radi priznavamo. Resnica bodi vselej spoštovana!

Priporili nismo veliko, a vendar nekaj: zamudne obresti smejo znanprej računati pri zemljiščnem davku ne več po 5,48 %, ampak po 4,73 % t. j. za 75 kr. manje, in pri desetkih ali pristojbinah ne več po 6 %, ampak le po 5 %, t. j. za jeden goldinar manje. Več se ni dalo izviti.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

(Konec.)

Član pa, ki se ne poslužuje kredita, sme, kakor prej omenjeno, računati na okroglo pet odstotno dividendo in sprejame torej po preteku odsekove dobe za vsak delež svoto čez 200 gld., katero je prištedil na takov pripraven način s tedenskimi vlogami po 50 kr. Članom, kojim bi nesrečni prigodki onemogočili dalja plačila tedenskih prispevkov, sme ravnateljstvo po pravih odpomoči na dvojni način: ali z dovolitvijo novih rokov in obrokov, ali pa z dovoljenjem izstopa. V slednjem slučaju izplačajo se izstopivšemu ¾ vplačane vloge takoj, zadnja četrtina pa — če ni izgube — po preteku odsekove dobe in če ima odsek dobiček, izplačajo se še od cele vloge tiste obresti, ki so se v dotičnem času odrajtovale od hranilnih vlog. Slične določbe veljajo tudi za slučaj smrti člana.

Omenjeno je že, da razpada »Vzajemno podporno društvo« v odseke, kojih vsaki traja 7½ let. Blagajna in knjige vodijo se za vsak odsek posebej in vsak od-

sek nosi zgubo in dobiček za-se. Režija je za vse odseke skupna. Prvi odsek prične svoje delovanje z dnem 1. februarjem let. leta in se tedaj konča z 31. julijem leta 1900. V prihodnje pa se z vsakim 1. januarjem prične nov odsek, se vé pod pogojem, da se zglati zadostno število članov. Vsak, kdor pristopi društvu letos, bode tedaj član prvega odseka, Kdor želi pristopiti, naznani naj to pismeno s priloženo pristopnico najpозnejše do dne 1. februarja let. leta. Pristopnica je — bodi-si po pošti ali kakor koli — vložiti v društvenem uradu na Kongresnem trgu hšt. 17 (novo Uršulinsko poslopje).

Z vložbo te pristopnice prevzame vsakdo vse pravice in dolžnosti članstva. Pripomniti je, da se za vsak delež plača jedenkrat za vselej 1 gl. vstopnine. Vplačuje in izplačuje se v društvenem uradu le ob od ravnateljstva določenih uradnih dnevih. Kot uradni dan določilo je ravnateljstvo za sedaj vsak ponedeljek, če pa pade na-nj kak praznik, dan potem. Vsak član ima pa pravico, pošiljati svoje prispevke vsak dan po pošti, bodi-si po nakaznici, ali pa, poštnine prosto, s poštnimi čeki, koji se dobivajo vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, v društvenem uradu po 2 kr. komad. Vunanjim (izvan Ljubljane stanujočim) članom, ki pošljejo kupnino naprej, pošljejo se čekne knjižice po najmanje 10 komadov poštnine prosto po pošti.

Prvi uradni dan bode v ponedeljek, dne 6. februarja let. leta in sicer od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Ta dan ob določenih urah bode tedaj vplačati prve tedenske obroke in vpisnine in ta dan sprejel bode tudi vsak član svojo deležno knjižnico, v kateri se bodo vsa plačila potrjevala.

Po pošti pa se pošiljajo lahko vloge in vpisnine že od 1. februarja let. leta dalje. Kedor želi, da se mu deležna knjižica po pošti dopošlje, naj to naznani in priloži poštnih znamkov za 20 kr. za troške (rekomandirane) pošiljatve. Osebo pa oni, ki pošljejo svoje prispevke po pošti, sprejmejo deležne knjižice lahko vsak dan — izimši nedelje in praznike — od vštete 7. februarja let. leta dalje v društvenem uradu od 9. do 12. ure dopoldne. Legitimovati se morajo s poštno-prejemnim listom ali pa čeknim kuponom o dopošiljavi prispevkov.

Slobodno je vsakemu članu, plačati več tedenskih obrokov naprej. Tudi sme vsak član poljubno število deležev imeti.

Prošnje za posojila vložé se lahko takoj zajedno s pristopnicami. Tiskovine, ki se v to syrho rabijo, dobivajo se brezplačno v društvenem uradu. Vunanjim članom dopošljejo se na zahtevanje poštnine prosto. Na pristopnice, ki bi se vložile se le po 1. februarju, oziralo se bode ravnateljstvo le izjemno.

Društvo sprejema tudi od dne 1. februarja t. l. od članov in nečlanov hranilne vloge, koje obrestuje do nadalje vsled ravnateljskega sklepa z dne 5. januarja t. l. s $4\frac{1}{2}\%$. Obrestovanje se prične s prvim dnem vložitve sledečega meseca. Hranilne vloge sprejemajo in izplačujejo se od 1. do 5. februarja t. l. vsaki dan — izimši nedeljo in praznik — in sicer od 9. do 12. ure dopoldne, pozneje pa le ob uradnih dnevih, vsak ponedeljek od 9. do 12. ure dopoldne.

Kdor želi natančnejšega poduka, zglati naj se v društvenem uradu, ki posluje od danes naprej vsak dan — izimši nedelje in praznike — od 9. do 12. ure dopoldne. Tam se dobivajo tudi pravila proti plačilu 10 kr. za iztis. Izvan Ljubljane pošljejo se pravila poštnine prosto proti prejšnjemu doposlanju zneska 12 kr. za iztis. Tudi se dajejo brezplačna pismena pojasnila.

Oni, ki želé novemu društvu pristopiti, ne da bi osebno dobili poziv s priloženo tiskovino, blagoizvolijo

naj to ustno ali pismeno društvenemu uradu naznani, ki takoj izroči ali dopošlje (franko) zahtevane tiskovine.

Cerkvene zadeve.

† Josip Marn,

predsednik Matice Slovenske.

Že zopet obžaluje Slovenija britko izgubo vdanega sina ter plaka na prezgodnji gomili velezaslužnega Josipa Marna, ki je posvetil bil vse svoje moči Bogu in narodu slovenskemu, ki je gorel vse svoje življenje za besede, besede svete: »Vse za vero, dom, cesarja«. Da, blagi Josip, Ti delal si kot malokdo! Zvesto si delal, nobenega truda se nisi vstrašil ter pokazal svetu, kaj se pravi za narod delovati. Bil si uzor pobožnega duhovnika, uzor vrlega učitelja, požrtvovalnega domoljuba. V resnici tudi o tebi veljajo besede:

„Kar sil ti dalo je nebó,
„Posvetil ti si vse mladini,
„Posvetil vse si domovini“.

Doma je bil Josip Marn v krasnej Štangi nad Litijo, kjer se je 13. marcija 1832 narodil. Že v zgodnji mladosti so kazale izredne duševne zmožnosti malega Marna, da ga je Bog za kaj višjega namenil. Zato pošljejo stariši probujenega dečka v latinske šole v Ljubljano in tu ni samo napredoval v svetnih vednostih, temveč raste tudi v ljubezni do Boga od dne do dne. Kaj ne, posnemanja vreden izgled slovenskega dijaka! Že zgodaj se je sodilo, kam se bode obrnil mladenič po dovršenih šolah. In res, ko je prebil leta 1851 srednje šole, vstopil je v duhovno semenišče, ker tako mu je velevalo srce. Vesel in ponosen na to, da je na poti, ki ga vodi v svetišče, podal se je Marn v bogoslovje, katero ga bode pripravilo za duhovski stan, za stan, ki je tolike važnosti za izomike slovenskega naroda. Naglo mu je tukaj potekal čas vestne priprave in prišel v njegovem življenju velevažen trenotek, ko so ga škof 1855 posvetili v duhovnika. Poln navdušenja za sveto stvar, podal se je Marn obdelovat vinograd Gospodov, in prva postaja, katero so mu odkazali višji pastir, bila je Horjul. Vendar samo do 1857 je v Horjulu ostal. Tega leta je prevzel na ljubljanskih latinskih šolah poduk iz veronauka in slovenščine. To pretežavno službo je opravljal vspešno celih petintrideset let. Njegovi tovariši so ga visoko cenili in spoštovali, a dijaki ljubili kot svojega očeta ter so ga tudi v poznejšem svojem življenju ohranili v najboljšem spominu. A Marn je tudi zaslužil to ljubezen, kajti ni bil svojim učencem samo v šoli izboren učitelj, skrbel je tudi zunaj šole za-nje ter jih je podpiral, kjer je le mogel. Slava takemu učitelju!

Ali Marn ni deloval za svoj narod le z besedo, temveč spisal je Slovencem tudi dobrih, učenih knjig ter je obogatil njihovo slovstvo z neprecenljivim »Ježičnikom«, s kratko staroslovensko slovnico. Pošiljal je svoje spise »Danici«, podpiral »Vedeža« in slovensko »Bčelo«, bil sotrudnik pri svetem pismu ter priobčeval svoje razprave v »Učiteljskem tovarišu«. A najbolj je skrbel za »Matico Slovensko«, katerej je bil ustanovnik in neumoren sodelovalec do svoje smrti. Leta 1887 so ga izvolili za predsednika. Ves svoj prosti čas je zadnja leta posvetil temu važnemu zavodu ter modro vodil njegove zadeve.

Plodonosno Marnovo delovanje priznale so tudi vrhovne oblasti. Leta 1887 se je Marnu podelila čast konsistorijalnega svetovalca, a leta 1890 bil je imenovan za častnega kanonika. Enako tudi svetni oblasti niso ostale prikrite Marnove zasluge pri vzgoji mladine. Presvitli cesar so mu podelili viteški križ Franc-Josi-